

Philips-penning ter gelegenheid van de Internationale Tentoonstelling van Kunst en Techniek in het Moderne Leven in Parijs, 1937

In de periode tussen de twee wereldoorlogen, het zogenoemde interbellum, werden verschillende internationale tentoonstellingen op het gebied van kunst en techniek georganiseerd waaronder twee te Parijs. Bij de tentoonstelling van 1937 heeft Philips een penning uitgegeven, die het onderwerp is van dit artikel.

Wedijver

De eerste wereltentoonstelling tijdens het Interbellum, *Exposition Internationale des Arts Décoratifs et Industriels Modernes* uit 1925, stond in het teken van de wederopbouw na de Eerste Wereldoorlog. Het was een tentoonstelling die Parijs herbevestigde als het centrum van moderne kunst en de aanleiding zou vormen voor de populaire stijlbevinging *art deco*. Deze tentoonstelling werd gehouden in en in de omgeving van het Petit en Grand Palais, achter de brug Alexandre III.

De grote internationale tentoonstelling in 1937, *Exposition Internationale des Arts et Techniques dans la Vie Moderne*, werd gehouden te Parijs van 25 mei tot 25 november 1937 op het terrein tussen het Champs-de-Mars voor het gebouw van de École Militaire, de Eiffeltoren, de brug Alexandre III en aan de overzijde van de Seine in het nieuwgebouwde Palais de Chaillot. In totaal besloeg het tentoonstellingsterrein 101 hectare. Ruim 31 miljoen bezoekers kwamen kijken naar de inbreng van 44 landen.

Naast de inbreng van de diverse landen en hun paviljoens zou deze Werelttentoonstelling vooral herinnerd worden door de vooruitgang op het gebied van de techniek en de met elkaar wedijverende totalitaire regimes van Nazi-Duitsland en de Sovjet-Unie. Mede hierdoor kwam deze tentoonstelling in de schaduw van de Tweede

Exposition Internationale Paris 1937 met het Duitse Paviljoen (links) en het Sovjet-Unie paviljoen (rechts)

Wereldoorlog te staan die voor Duitsland, Engeland en Frankrijk in 1939 zou uitbreken. De Werelttentoonstelling van 1937 werd in veel opzichten gedomineerd door de paviljoens van Duitsland, ontworpen door Albert Speer en die van de Sovjet-Unie, ontworpen door Boris Iofan.¹ Toen Speer het geheime ontwerp voor het Russische paviljoen onder ogen kreeg, besloot hij het Duitse paviljoen nog iets hoger te maken zodat dit classicistische kolomvormige gebouw, met daarop een adelaar met een hakenkruis in zijn klauwen, neerkeek op het Sovjet-gebouw met daarop de beeldengroep 'Arbeider en kolchozboerin' van de beeldhouwster Vera Moechina. De organisatie van de expo had de beide paviljoens doelbewust tegenover elkaar geplaatst, op een

La Voie Triumphale de la Lumière et de la Radio réalisé par Philips

Exposition Internationale Paris 1937

centrale plek vlak voor de Eiffeltoren. Beide ontwerpen ontvingen een gouden medaille van de organisatie.

Penning

In opdracht van Philips werd door de architect Henri Favier op en langs de brug Alexandre III, die de beide zijden van het tentoonstellingsterrein verbond, een weg aangebracht in de vorm van gestileerde aluminium torens die zowel het licht als de radio verbeeldden en op deze wijze de pre-eminentie van Philips op beide terreinen tot uitdrukking bracht. De radiotoren was ongeveer 100 meter hoog. Vooral bij nacht maakten de verlichte aluminium torens een grote indruk.

De beste Franse penningmakers, waaronder Edmond Becher (1871-1977), Émile Monier (1883-1970), Felix Rasumni (1869-1940) en Pierre Turin (1891-1968), zouden naar aanleiding van de wereldtentoonstelling van 1937 penningen ontwerpen. De Parijzenaar Henri-Édouard Navarre (1885-1971) ontwierp voor Philips een penning met een doorsnede van 55 mm en een dikte van 5 mm met op de voorzijde de verlichtingstorens langs de brug Alexandre III, met de Philips-sterren en rondom de tekst: 'LA VOIE TRIOMPHALE - DE LA LUMIERE - ET DE LA RADIO'. Voor de brug het jaartal '1937.' en de aanduiding 'PHILIPS'. Achter de brug is nog juist de koepel van de École Militaire te zien. Onder de linker verlich-

Henri-Édouard Navarre, *Philips-penning*, 1937, geelkoper, 55 mm (particuliere collectie)

tingstoren staat in heel kleine letters: 'H. NAVARRE SCULPT.', onder de andere verlichtingstoren 'HENRY FAVIER ARCH.'. Op de keerzijde staat het Philips embleem bestaande uit een globe met drie golven en hierboven en hieronder twee sterren en rondom de tekst: 'LA VOIE TRIOMPHALE DE LA LVMIERE ET DE LA RADIO A ETE REALISEE A L'EXPOSITION INTERNATIONALE DES ARTS ET TECHNIQUES DANS LA VIE MODERNE PAR LA SOCIETE PHILIPS L'AN 1937. PARIS' eindigend met in kleine letters 'H. NAVARRE SCULPT'. De penning is vervaardigd uit geelkoper.

Naar mijn mening gaat het hier om een van de fraaiere penningen gemaakt in de periode van de art deco. Van deze penning is later ook nog een kleinere draagpenning uitgebracht, die helaas nog niet is teruggevonden. De penning is niet

opgenomen in het overzichtswerk van Nicolas Maier over de Franse penningen 1870-1940.² In de museale collectie van de stad Parijs in het Musée Carnavalet wordt de penning helaas toegeschreven aan generaal Henri Eugène Navarre (1898-1983). Tijdens het schrijven van dit artikel is deze toeschrijving, die Henri-Édouard Navarre (1885-1971) moet zijn, na een e-mail rechtgezet.

Met dank aan Peter Bouman voor zijn opbouwende commentaar tijdens de wording van dit artikel.

Noten

1. Delarbre, Hugo (2012) *Construire l'Exposition de 1937. Perception et réception de l'événement au miroir de l'architecture* (Grenoble).
2. Maier, Nicolas (2010), *French medallist art (1870-1940)* (München).

JIM VAN DER MEER MOHR

Gouverneurs-generaal in beeld: rectificatie

Naar aanleiding van bovengenoemd artikel in *De Beeldenaar* 2021-1, meldde Tom Passon dat de uitgave van de op pagina 42 genoemde serie Art Medals – waar die over Jan Pieterszoon Coen uit 1987 deel van uit maakt – een initiatief van 's Rijks Munt was en niet van de MUNTkoerier. In de jaren 1985-1986 heeft 's Rijks Munt een commercieel medewerker aangetrokken om de bedrijfsactiviteiten te vergroten. Dat werd de heer Bennema, die uitgebreid onderzoek is gaan doen naar wat er op de markt gebracht zou kunnen worden. Zo zag hij in de Verenigde Staten bij de Amerikaanse Munt een serie penningen met presidenten. Zo ontstond het idee van de serie Art Medals.

Rietdijk live
AP 1919

Halfjaarlijkse munt- en penning- & papiergeldveilingen in juni en december.

Rietdijk
AP 1919

+31(0)70 - 364 78 31
info@rietdijkveilingen.nl
Noordeinde 41
2514 GC 's-Gravenhage
www.rietdijkveilingen.nl
www.rietdijklive.nl